

ISTRAŽIVANJE O NASILJU U OKVIRU PROJEKTA „ODRASTANJE U SIGURNOM OKRUŽENJU“

Projekat podržan od strane Federalnog ministarstva nauke i
obrazovanja

Mostar, 21. decembar 2021. godine

Uvod

- ❑ Nasilje je sveprisutna pojava, ali se u posljednje vrijeme sve više pažnje posvećuje ovoj temi.
- ❑ Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije (SZO), nasilje među mladima je u porastu koje se među ostalim faktorima, značajno može objasniti i pojavom siromaštva, kao i socijalne i ekonomske tranzicije.
- ❑ U istraživanju SZO o mladima i nasilju ističu se četiri osnovna i međusobno povezana uzroka/uticaja: 1. individualne, biološko/psihološke karakteristike koje utiču na naslijeđenu ili naučenu osobnost/ličnost, 2. odnosi unutar porodice i sa vršnjacima, 3. zajednica na nivou socijalne kohezije i integracije, 4. društvo, demografske i društvene promjene, ujednačena primanja i strukture vlasti.
- ❑ Među druge faktore koji utiču na nivo nasilja u školama svakako možemo ubrojiti: vrstu škole i klimu u školama, odnos učenik-nastavnik, karakteristike vršnjačkih grupa, karakteristike same grupe učenika kao što su uzrast, pol, etnička pripadnost, porodice iz kojih dolaze, posebne potrebe u obrazovanju, historijski trendovi i dr.

Cilj istraživanja

- Glavni cilj istraživanja je utvrđivanje postojanja nasilja, vrsta nasilja, lokacija na kojima se nasilje dešava, kao i poznavanja procedura i reagovanja u slučaju kada se nasilje dešava.

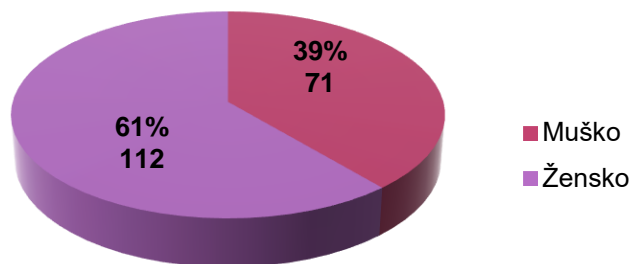
Hipoteza istraživanja

- Pretpostavlja se da je nasilje u školama prisutno u svim oblicima i da je potrebna dodatna edukacija učenika o preventivnom djelovanju na nasilje i reagovanju u slučaju nasilja

Uzorak ispitanika

□ Istraživanjem su obuhvaćena 183 učenika/učenice sa područja grada Mostara i Stoca.

Grafikon br.1: Uzorak u odnosu na pol

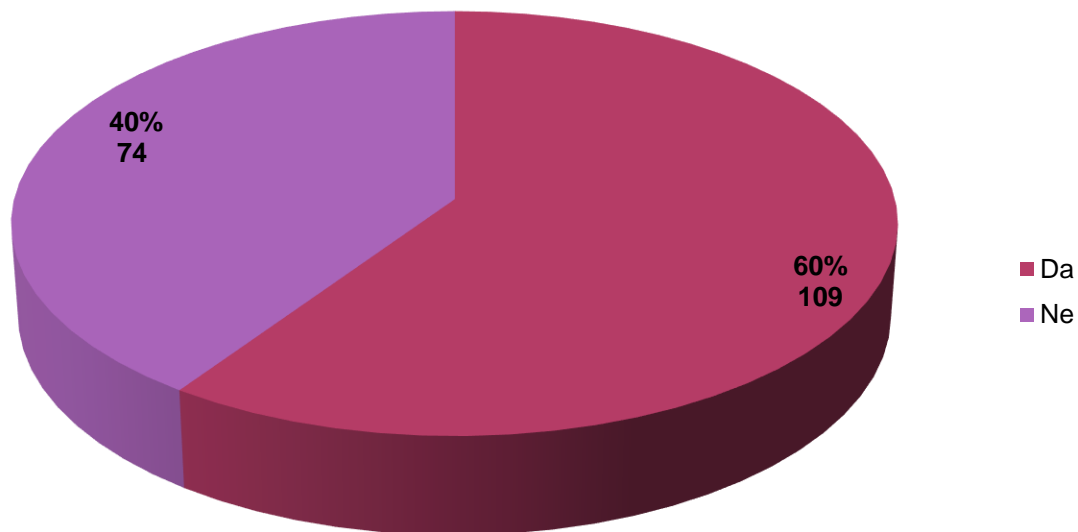
Na grafikonu br.1 moguće je vidjeti da nešto više od polovine ispitanika (61%) čine djevojčice, a nešto manje od polovine (39%) od ukupnog uzorka djece čine dječaci.

RAZRED	Frekvencije	Procenti
I razred srednje škole	44	24,0
II razred srednje škole	27	14,8
III razred srednje škole	28	15,3
IV razred srednje škole	42	23,0
IX razred razred osnovne škole	18	9,8
VIII razred osnovne škole	24	13,1
Total	183	100,0

Pitali mi smo učenike/ce da li znaju da postoji Protokol o postupanju u slučaju nasilja u školama u HNK

Kada je u pitanju poznavanje o postojanju Protokola o postupanju u slučaju nasilja u školama u HNK, grafikon pokazuje da malo više od polovine (60%; N=109) zna da postoji Protokol o postupanju u slučaju nasilja, dok nešto manje od polovine (40%; N=74) ne znaju da postoji.

Grafikon br.3: Postojanje Protokola o postupanju u slučaju nasilja u školama u HNK

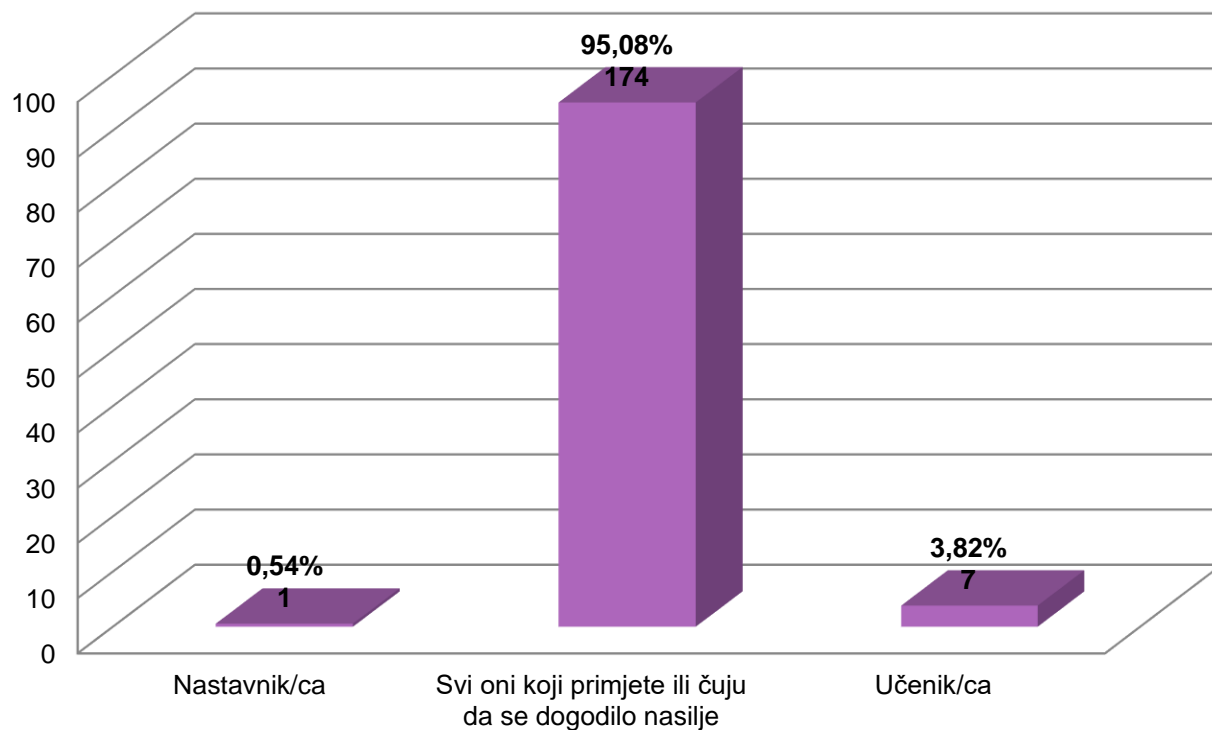

Među ukupnom populacijom djece koja su odgovarala na pitanje ko je dužan prijaviti nasilje?

174 učenika/ce izjavljuju da su svi oni koji primjete ili čuju da se dogodilo nasilje to dužni prijaviti, što čini 95,08%

Preostalih 8 učenika/ca smatra da je nastavnik/ca ili učenik/ca dužan/a prijaviti nasilje.

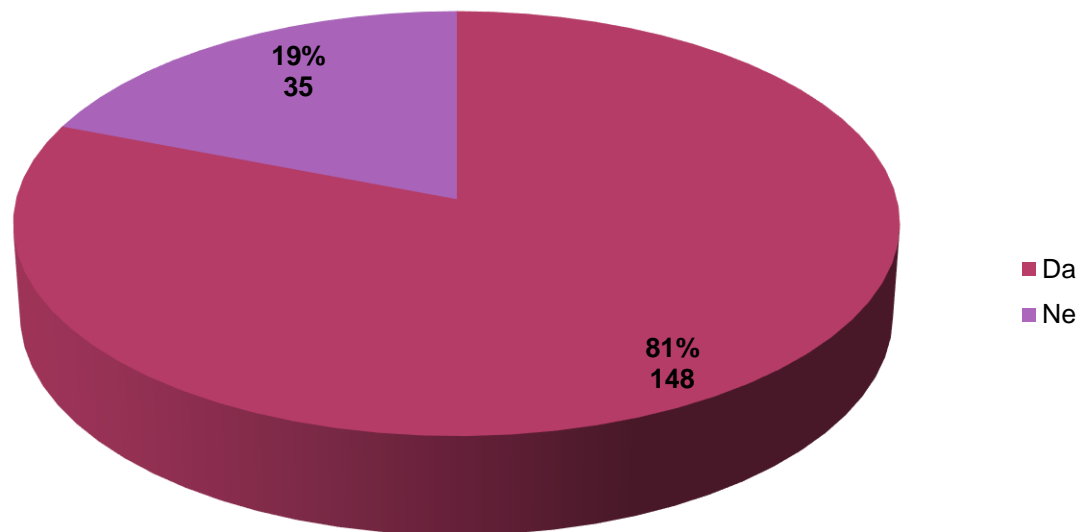
Grafikon br.4: Ko je sve dužan prijaviti nasilje?

Na pitanje da li je
prijava nasilja
zakonska obaveza?

148 učenika/ca
što čini 81% od
ispitivane
populacije zna
da je prijava
nasilja
zakonska
obaveza, dok
35 učenika/ca
što je 19% to
ne znaju.

Grafikon br.5: Da li je prijava nasilja zakonska obaveza

51 učenik/ca (27,8%) se često osjeća sigurno u školi koju pohađa

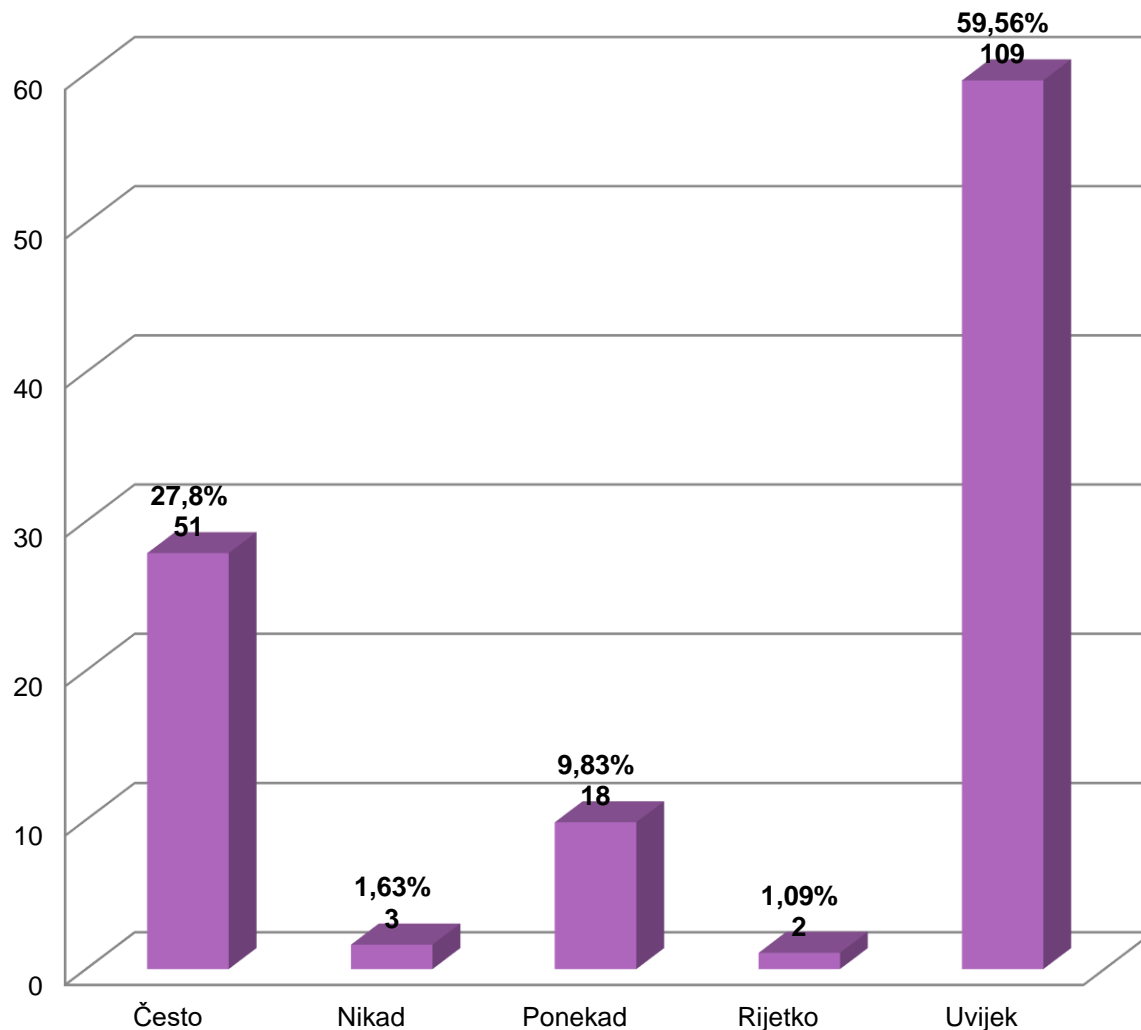
18 učenika/ca (9,83%) se ponekad osjeća sigurno u školi

3 učenika/ce (1,63%) se nikada ne osjeća sigurno u školi

2 učenika/ce (1,09%) se rijetko osjeća sigurno u školi

109 učenika/ca odnosno 59,56% se uvijek osjeća sigurno u školi

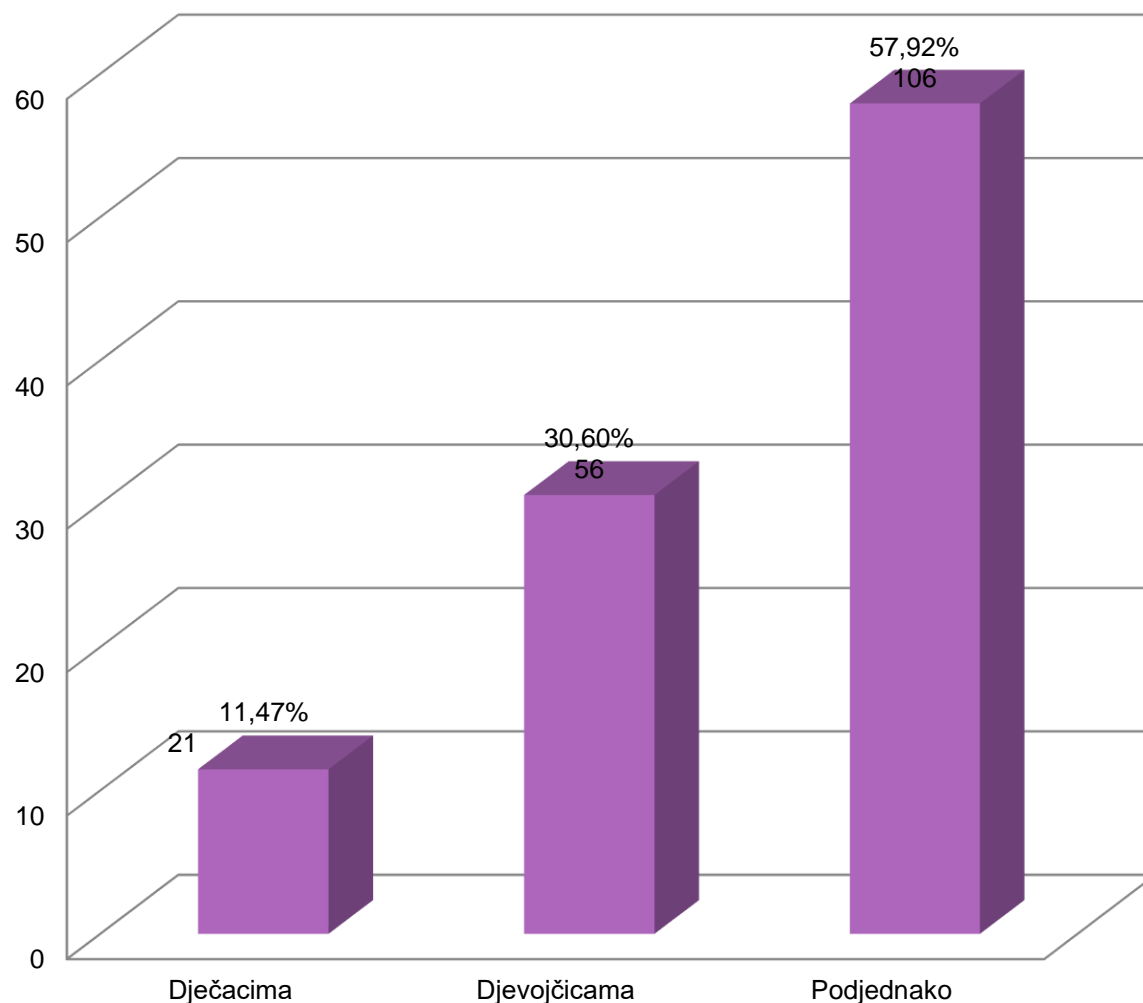
Grafikon br.6: Da li se osjećaš sigurno u školi koju pohađaš?

Ranija istraživanja su pokazala da se nasilje češće vrši nad dječacima (Farrington, 1993; Olweus, 1993)

Naše istraživanje kao što vidljivo iz grafikona br.7 pokazuje da više od polovine dječaka i djevojčica izjavljuje da djevojčice i dječaci podjednako doživljavaju nasilje (57,92%; N=106)

Grafikon br.7: Smatraš li da se neprihvatljivo ponašanje češće vrši nad

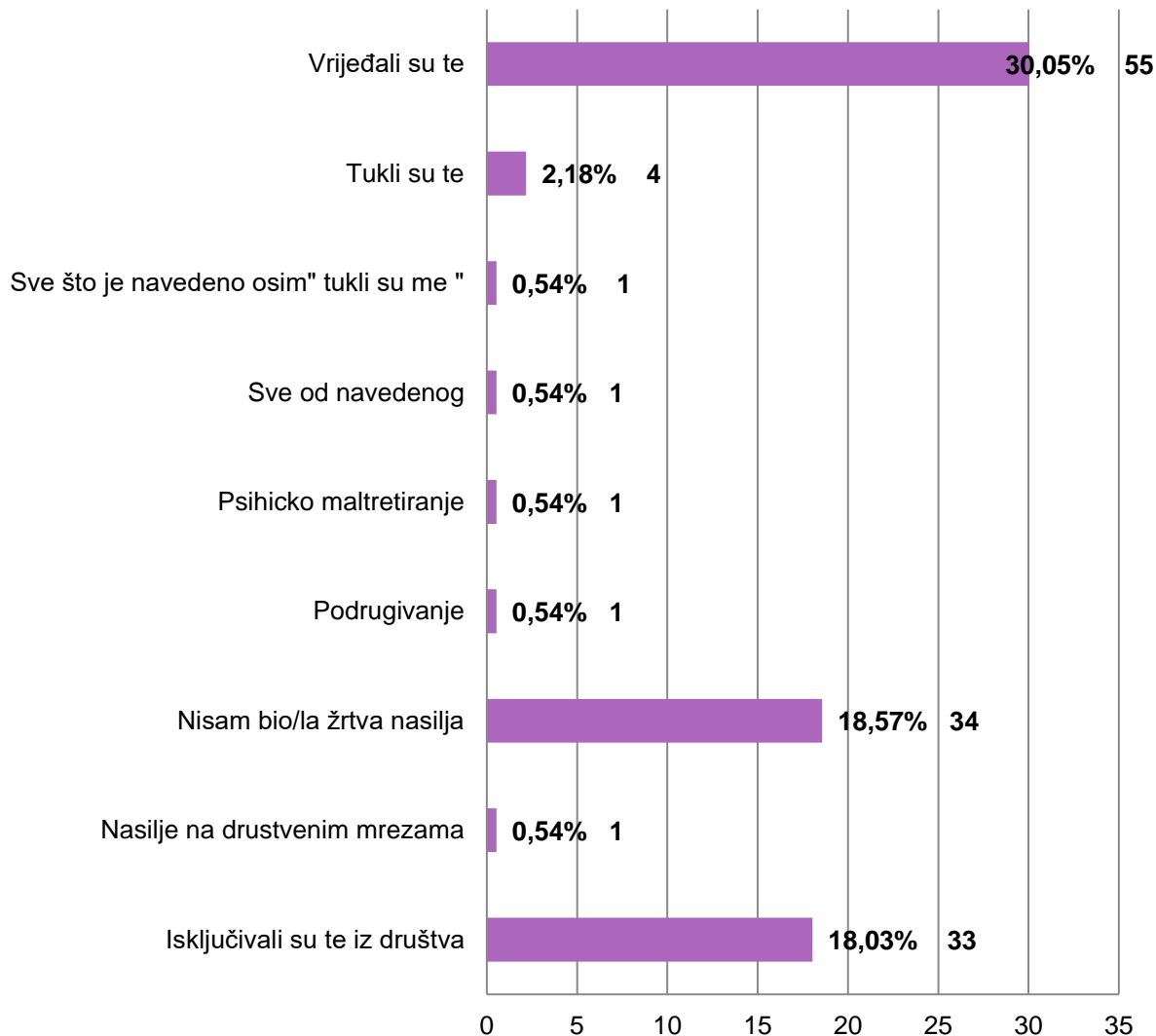
Grafikon br.8 prikazuje da je nasilje prisutno u školima u kojima je sprovedeno istraživanje.

Potvrdilo se da 30,05% (55) učenika/ca doživljava vrijeđanje

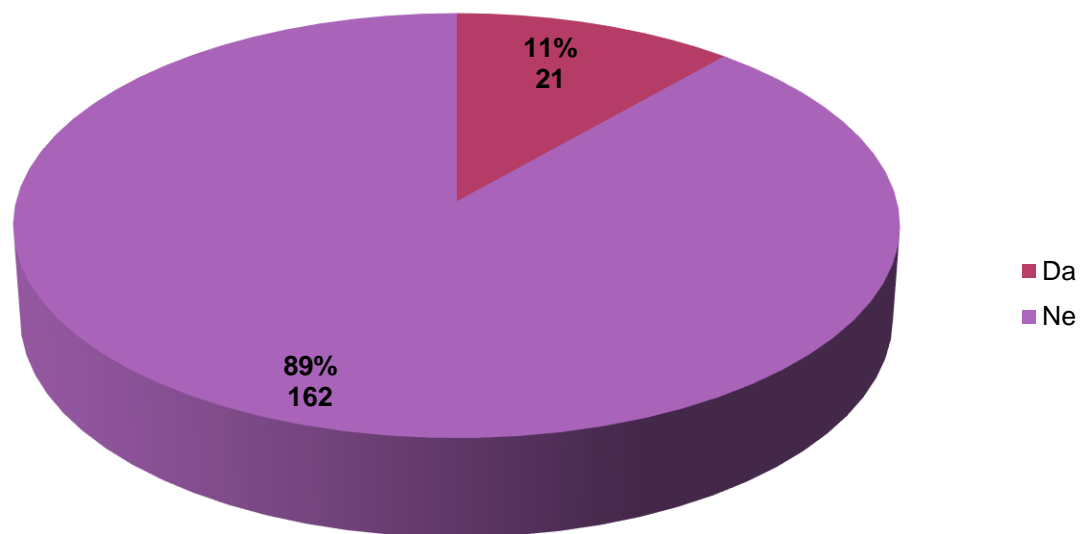
18,03% (33) učenika/ca je doživjelo isključivanje iz društva

18,57% (34) učenika/ce nisu bile žrtva nasilja

Grafikon br.8: Da li si ti nekada bio/la žrtva nasilja?

Grafikon br.9: Da li si nekada vršio/la nasilje nad drugima?

Pitali mi smo učenike/ce da su nekada vršili nasilje nad drugima

162 učenika/ce uključene u ovo istraživanje, odnosno 89% nikada nisu vršili nasilje nad drugima.

21 učenik/ca iz istraživanja izjavljuju da su vršili nasilje nad drugima, što čini 11% od populacije uključene u istraživanje.

Najprisutnije vrste nasilja

Grafikon br.10 također prikazuje da je nasilje prisutno u školima u kojima je sprovedeno istraživanje.

58 učenika/ca (31,69%) doživljava ili je doživjelo verbalno nasilje

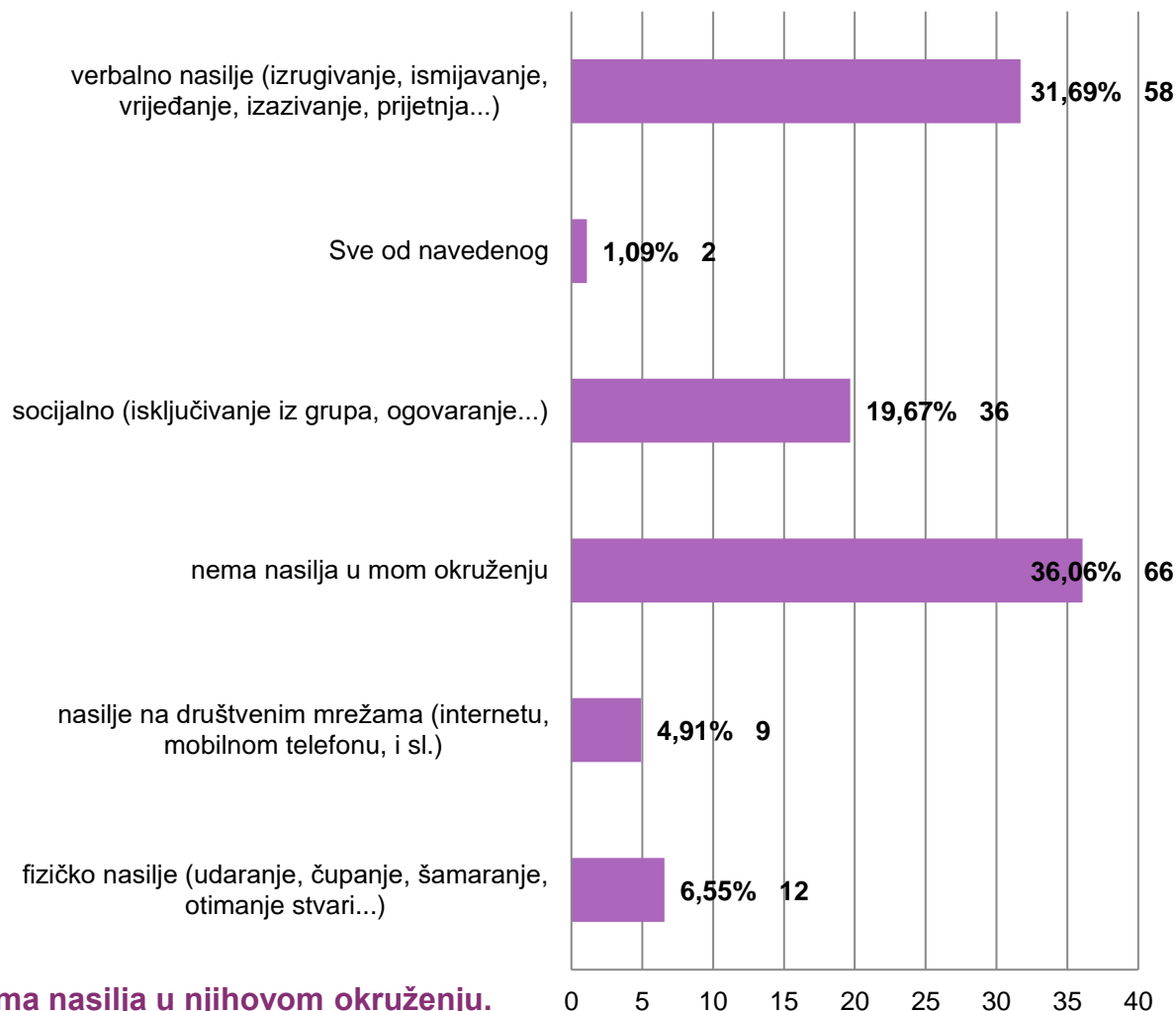
36 učenika/ca je (19,67) doživjelo socijalno nasilje

12 učenika/ca (6,55) je doživjelo fizičko nasilje

9 učenika/ca (4,91%) je doživjelo nasilje na internetu

2 učenika/ce (1,09%) izjavljuje da su doživjeli sve od navedenih vrsta nasilja

Grafikon br.10: U mom školskom okruženju najprisutnija vrsta nasilja je

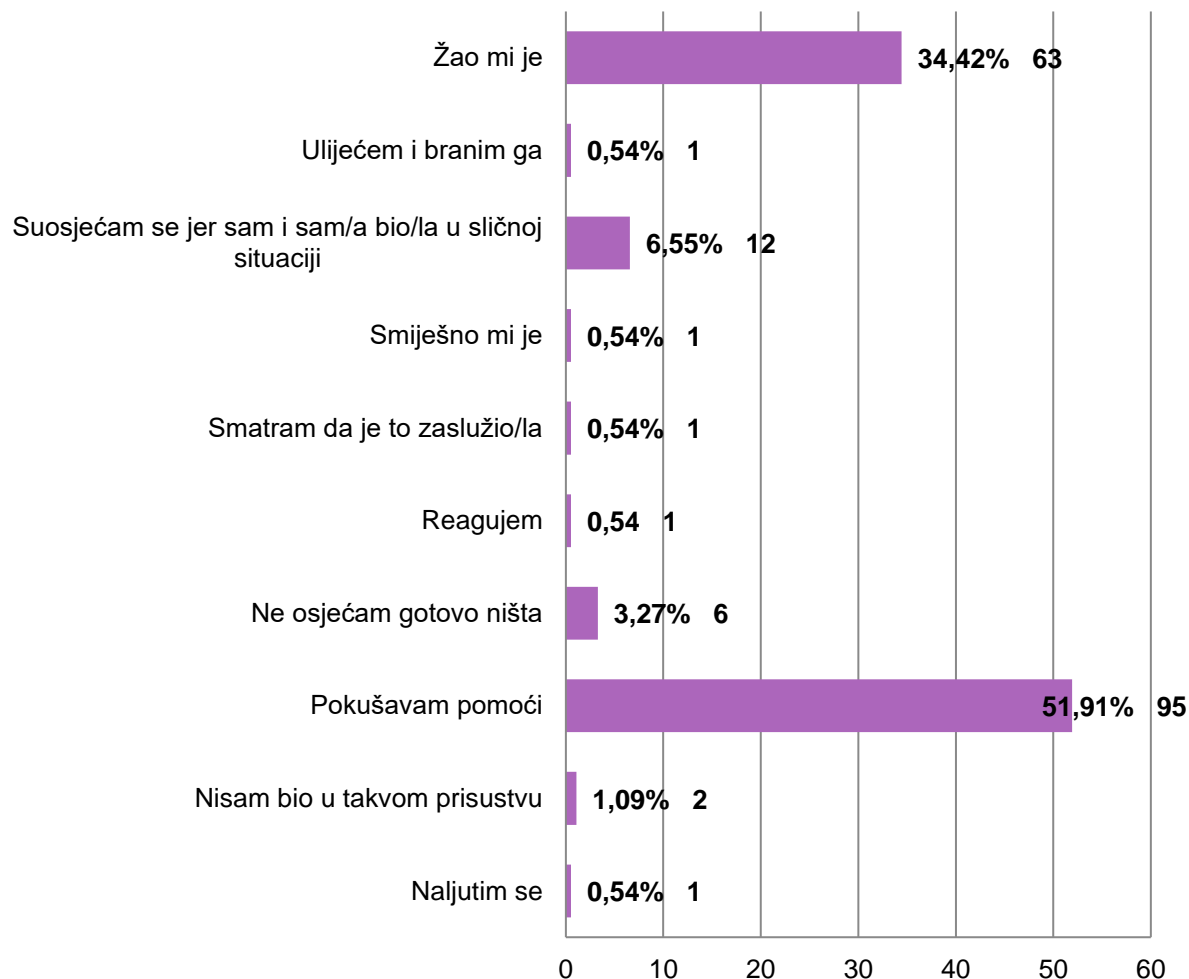
66 učenika/ca (36,06%) izjavljuje da nema nasilja u njihovom okruženju.

Iz ovog grafikona je vidljivo da se pojava nasilja prepoznaje od strane učenika/ca i da razlikuju njene vrste

Grafikon br.11
pokazuje da
učenici/ce osuđuju
nasilje i da kada se
neko nasilnički
odnosi prema nekoj
osobi kod njih se
javlja želja za
pomoći (51,91%;
N=95

Pored učenika/ca
koji žele pomoći
vidimo podatke i o
učenicima/ma koje
saosjećaju i žale
druge osobe
(34,42%; N=63), ali
ne znaju kako da
pomognu.

Grafikon br.11: Kako se osjećaš kad vidiš da se neko nasilnički odnosno loše ponaša nad nekom osobom?

Grafikon br.14 prikazuje gdje se najčešće događa nasilje, na kojim mjestima u školi.

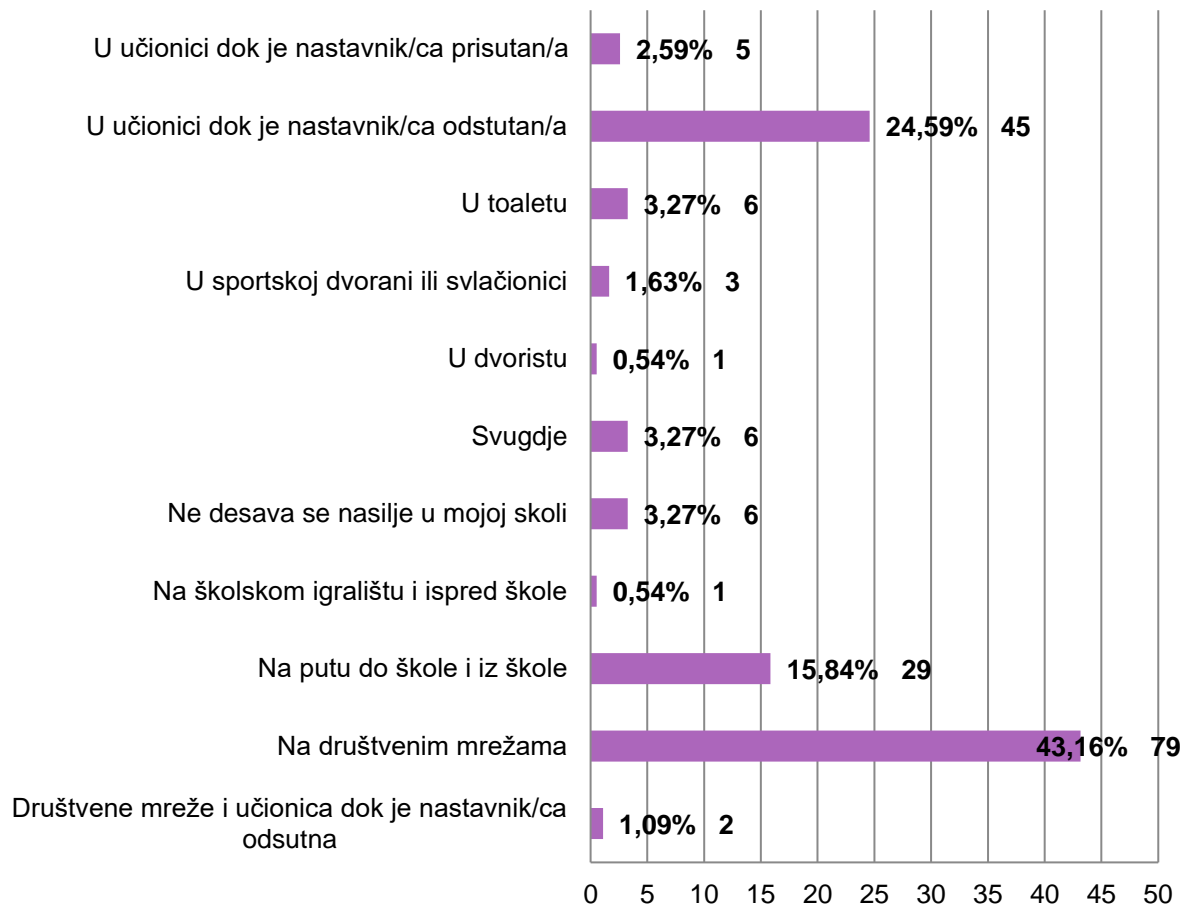
Kao što je vidljivo iz grafikon najviše je zastupljeno na društvenim mrežama (43,16%; N=79)

Zatim, u učionici dok je nastavnik/ca odsutan/a (24,59%; N=45)

Na putu do škole i iz škole (15,84; N=29)

Samo 6 učenika/ca (3,27%) je izjavilo da se nasilje ne dešava u njihovoj školi

Grafikon br.14: Gdje se najčešće događa nasilje?

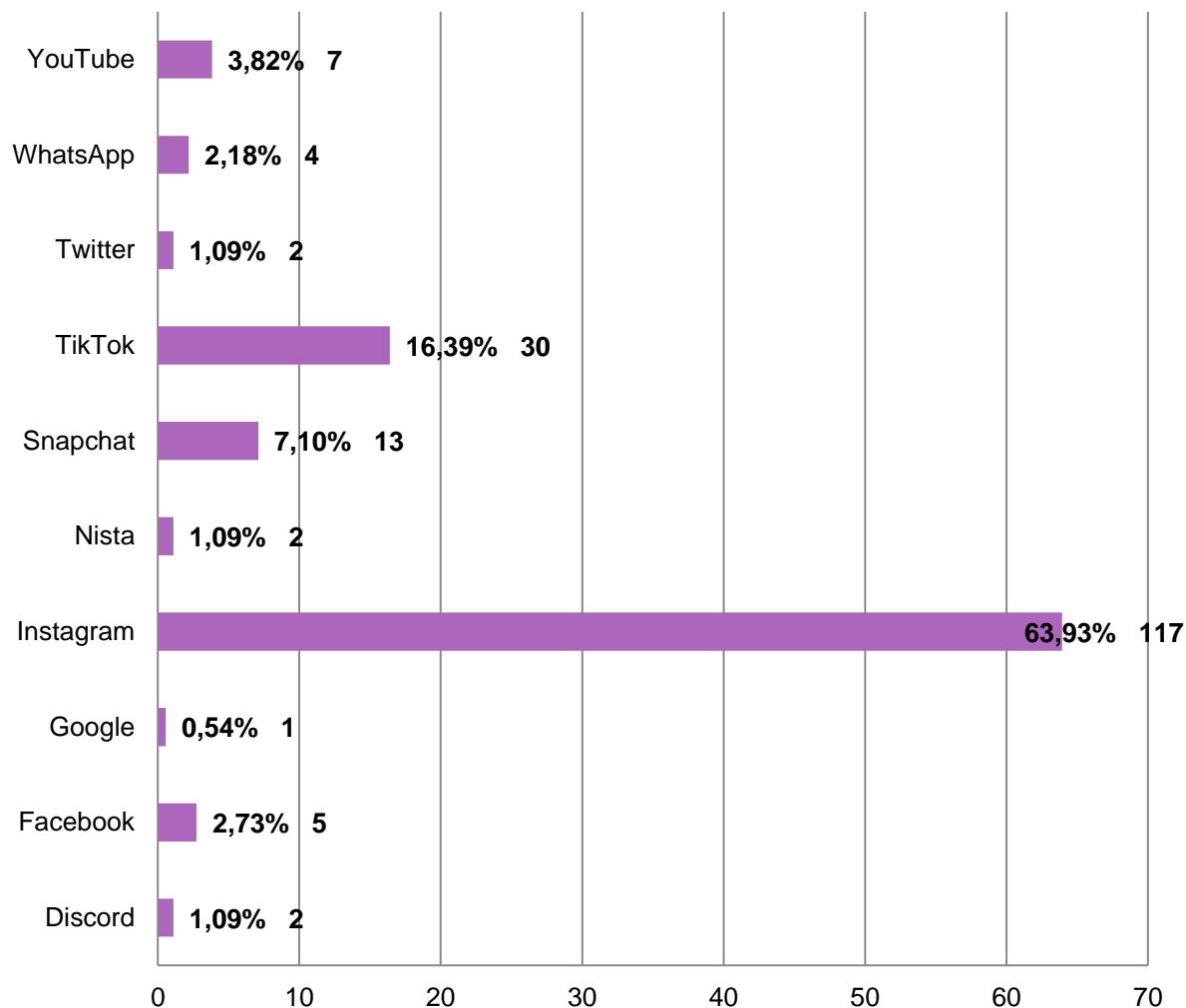

Kao što vidimo u Grafikonu br.20 učenici/ce najviše koriste aplikaciju Instagram (63,93%; N=117)

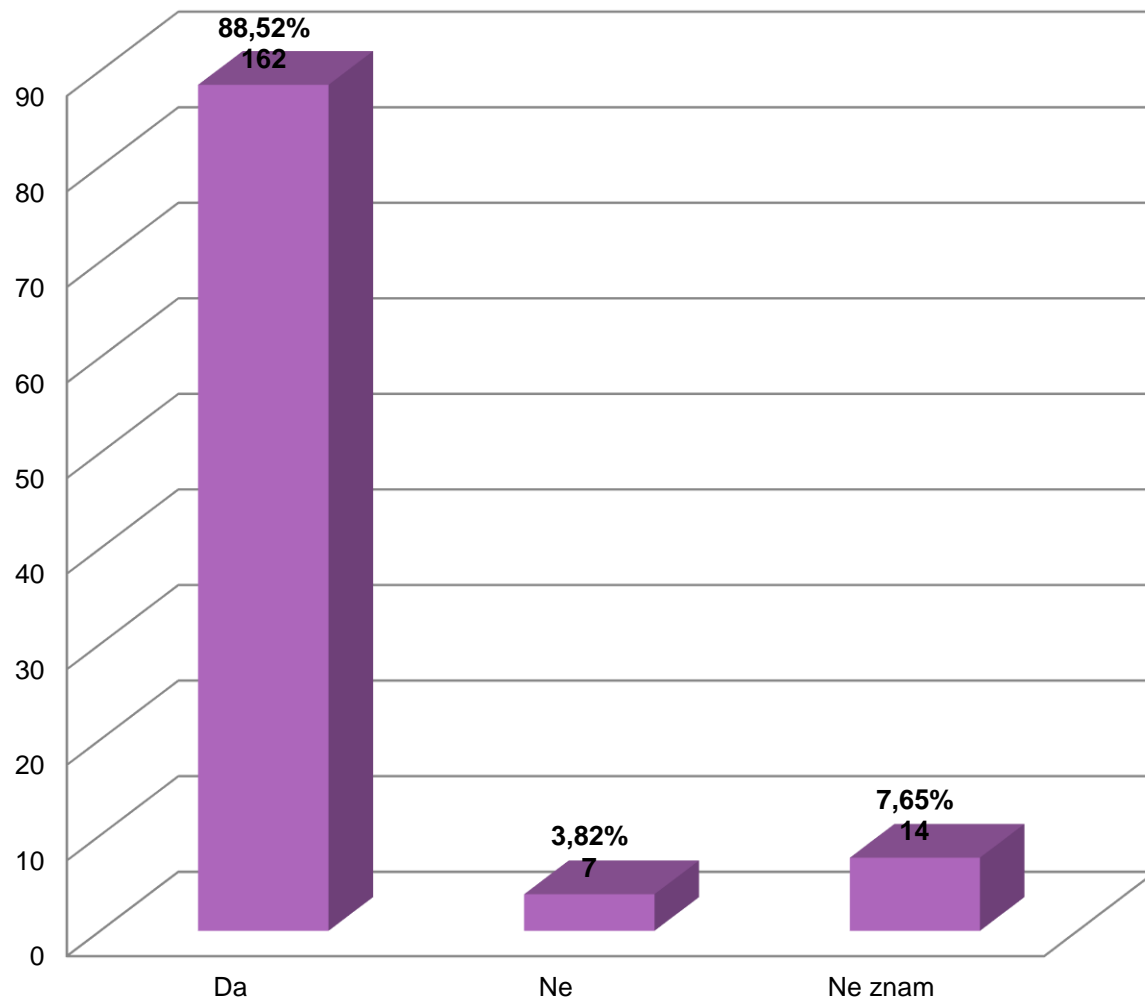
Nakon instagrama, najviše korištena aplikacija je Tik Tok (16,39%; N=30)

Iz grafikona je vidljivo da svi učenici/ce poznaju i koriste društvene mreže

Grafikon br.20: Na kojoj od navedenih društvenih mreža najviše provodiš vremena?

Grafikon br.21: Nasilje na internetu može utjecati na psihičko stanje osobe?

Značajan podatak iz grafikona br.21 jeste da je 88,52% učenika i učenica svjesno i upoznato da nasilje na internetu može ozbiljno utjecati na psihičko stanje osobe

Grafikon br.22 prikazuje podatke o tome koliko učenici/e razgovoraju o ovoj temi i postupcima koje je potrebno poduzeti ukoliko se dogodi.

58 učenika/ca (31,69%) je izjavilo da ponekad razgovaraju o ovoj temi.

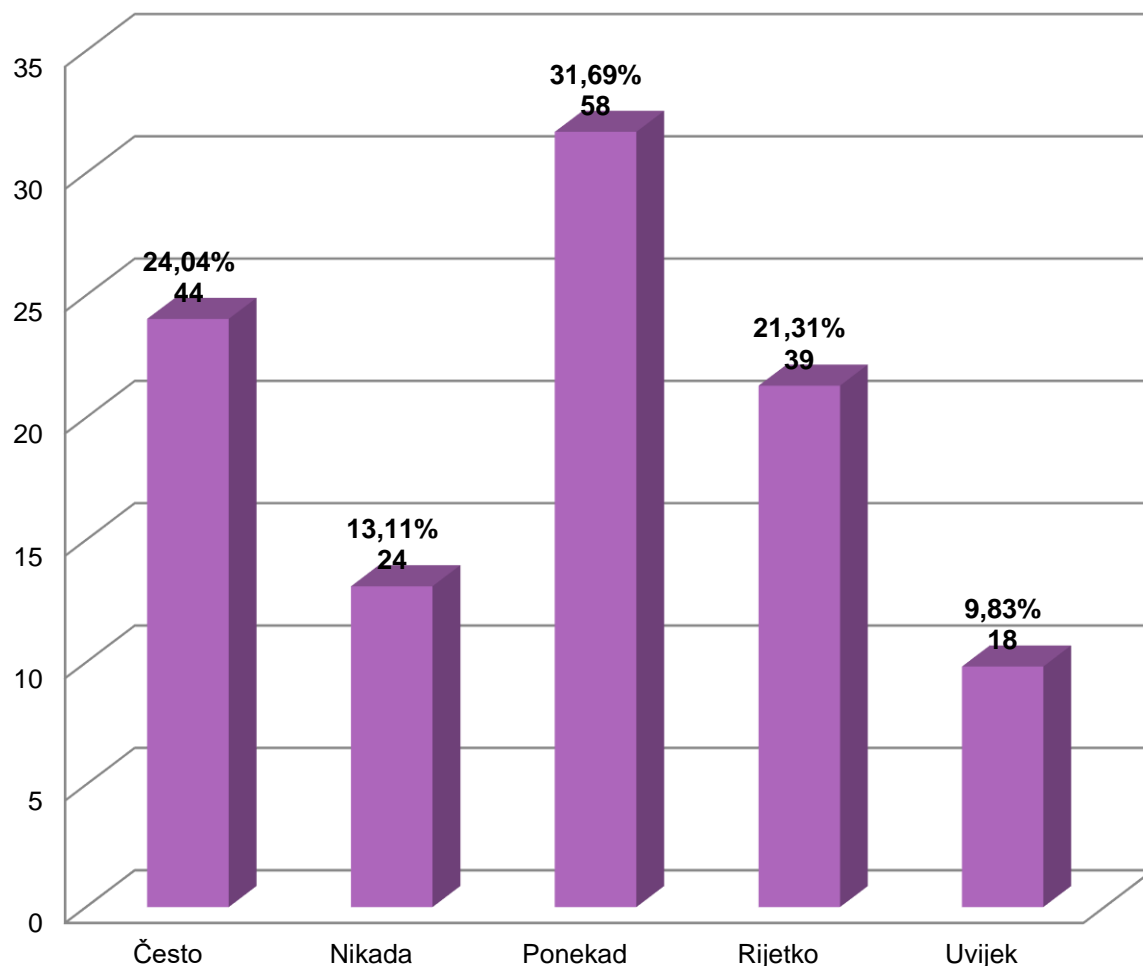
44 učenika/ce (24,04%) je izjavilo da često razgovaraju o ovoj temi na času razrednog stariješine.

39 učenika/ca (21,31%) je izjavilo da rijetko pričaju o ovoj temi.

24 učenika/ce (13,11%) je izjavilo da nikada ne pričaju o ovoj temi i

18 učenika/ca (9,83%) je izjavilo da uvijek pričaju o ovoj temi.

Grafikon br.22: Da li ste nekada na času razrednog odjeljenja razgovarali o vrstama nasilja i postupcima koje je potrebno poduzeti ukoliko se dogodi?

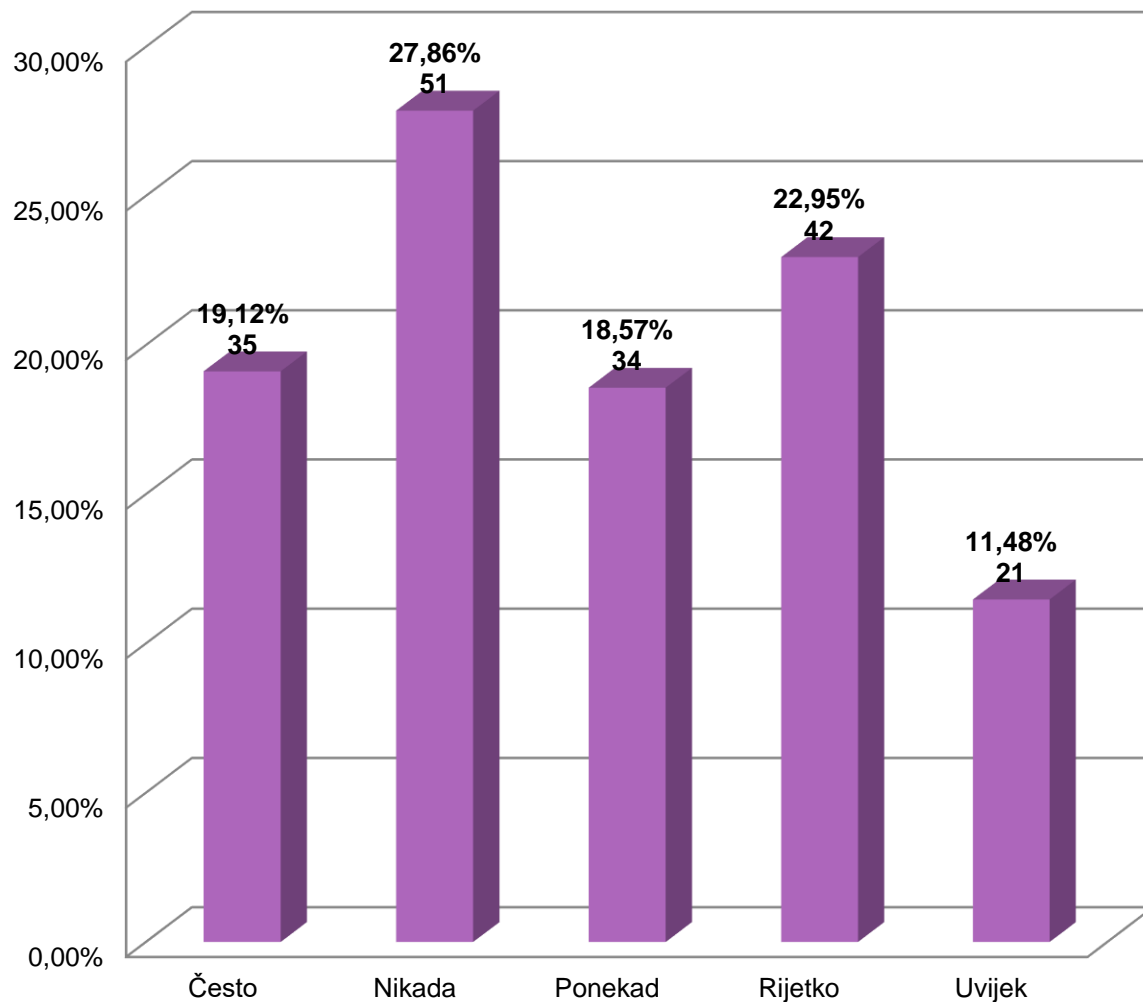

Grafikon br.23 prikazuje podatke o tome da li učenici/ce poznaju i da li su im nastavnici govorili o Protokolu o postupanju u slučaju nasilja.

Najveći procenat od 27,86% nam govori da je 51 učenik/ca izjavio da im osoblje škole nikada nije govorilo o Protokolu o postupanju u slučaju nasilja.

Zatim slijedi procenat od 22,95%, odnosno 42 učenika/ce percipiraju da se rijetko govorilo u školi o Protokolu o postupanju u slučaju nasilja.

Grafikon br.23: Da li su vam u školi govorili o Protokolu o postupanju u slučaju nasilja?

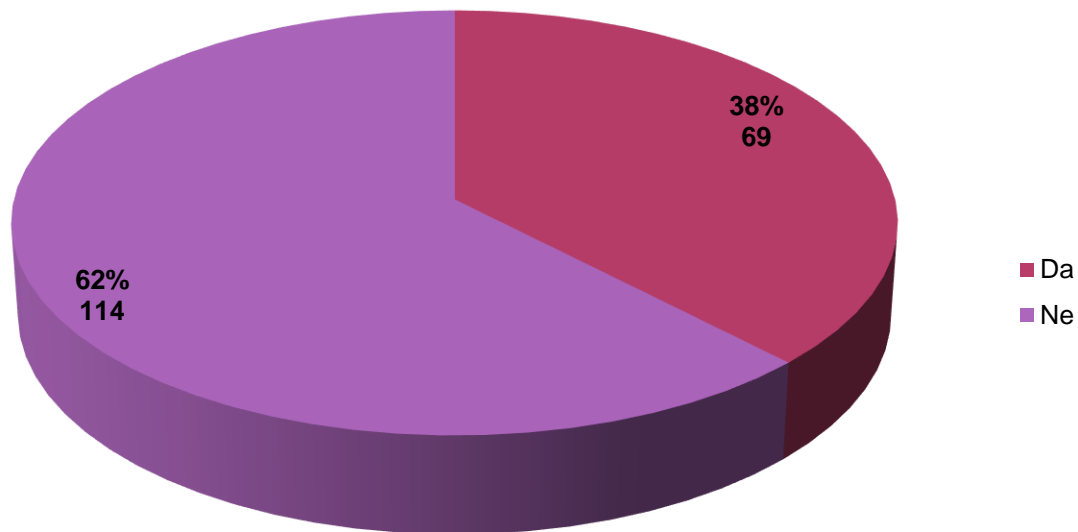

Pitali mi smo učenike/ce da li su nekada prijavili nasilje?

144 učenika/ce izjavljuju da nikada nisu prijavili nasilje, što čini 62%

69 učenika/ca izjavljuje da su prijavili nasilje, što čini 38% od populacije koja je uključena u istraživanje.

Grafikon br.24: Da li si ti nekada prijavio/la nasilje?

ZAKLJUČAK

- Nasilje je u svim oblicima prisutno u školama u kojima je sprovedeno istraživanje.
- Učenici/ce prepoznaju sve vrste nasilja.
- Najzastupljenija vrsta nasilja među učenicima/a je nasilje na internetu, a u školskom dvorištu verbalno nasilje koje uključuje: ismijavanje, vrijeđanje, ruganje, prijetnje.
- Najčešća aplikacija koju učenici koriste je Instagram.
- 88,52% učenika/ca znaju da nasilje na internetu može utjecati na psihičko stanje osobe nad kojom se vrši nasilje.
- Kada se nasilje dešava većina djece želi da pomogne, ali i žale osobu koja je žrtva.
- Potrebno je dodatno educirati učenike i učenice o postupanju u slučaju nasilja.
- Više od polovine učenika/ca (62%) iz istraživanja nikada nije prijavilo nasilje.

Hvala na pažnji !!!